

Hyvinvointilautakunta
Ikäihmisten neuvosto

§ 38
§ 27

10.05.2022
19.05.2022

Ikäihmisten-, vammais- ja lapsi- ja perheasiainneuvoston lausunto vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmasta

536/12.04/2016

Hyvinvointilautakunta § 38

Mäntsälän uimahallihanketta on käsitelty kunnassa jo useiden vuosikymmenien ajan. Nykyisen hankesuunnitelman (liite 1) teko käynnistyi kuntalaisaloitteesta, jota kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 12.5.2014 ja lähetti aloitteen teknisen toimialan valmistettavaksi. Kuntalaisaloitetta käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 5.8.2014. Teknisen johtajan päätösesityksessä mainittiin, että suunnittelun käynnistäminen voidaan aloittaa aikaisintaan vuonna 2019 johtuen kunnan suurista investointitarpeista vuosille 2015–18.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 21.5.2018 jatkaa uimahallihankkeen toteutuksen valmistelua. Osana hankesuunnitelmatyötä pyydettiin lausuntoja eri tahoilta ja lisäksi suoritettiin kuntalaiskysely (liite 2). Kunnanvaltuusto on tehnyt välilinjauksen hankesuunnitelmasta 22.10.2018 ja päättänyt tilaohjelmasta.

Hankesuunnittelua jatkettiin toukokuussa 2021. Tekninen ja elinvoimapaalvelut pyysivät 20.4.2022 lausuntoa Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmasta 30.5.2022 mennessä kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston päätöksentekoa varten:

- kuntakehityslautakunnalta
- sivistyslautakunnalta
- hyvinvointilautakunnalta
- nuorisovaltuustolta
- ikäihmisten neuvostolta
- vammaisneuvostolta

Hyvinvointilautakunta ja sivistyslautakunta toteavat lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunnat kannattavat vesiliikuntakeskuksen rakentamista. Vesiliikunnalla tiedetään olevan useita terveyshyötyjä ja kuntoilu- ja liikuntamuotona se soveltuu lähes kaikille uimataitoisille. Vesiliikunta parantaa hengitys- ja verenkiertoelimistön kuntoa, lihaskestävyyttä, nivelten liikkuvuutta ja auttaa palautumisessa. Vesiliikunnassa veden noste helpottaa liikkeitä eikä tuki- ja liikuntaelimestöön kohdistu iskuja. Vesiliikunta on myös suhteellisen edullinen harrastus ja näin ollen sen voidaan nähdä edistävän kuntalaisten yhdenvertaisuutta.

Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmassa on rakennuspaikan valinnan osalta kuvattu tekniset ja toiminnalliset seikat, joissa on osin otettu huomioon aiemmat vesiliikuntakeskuksesta annetut lausunnot (liite 2).

Lautakunnat katsovat, että hankesuunnitelmassa on huomioitu hyvin rakennuksen ja pihan käyttöturvallisuus, sisäänkäynnin esteettömyys ja turvallisuus, saattoliikenne ja odotuspaikat sekä toive kahviosta. Lautakunnat kannattavat hankesuunnitelman mukaisia pysäköintialueita ja polkupyöräkatosta. Lautakunnan katsovat, että myös muut kuin yksityisautoilijat on huomioitu kiitettävästi vesiliikuntakeskuksen sijaitessa keskeisellä paikalla muiden urheilu-, virkistys- ja julkisten palvelujen välittömässä läheisyydessä, johon on helppo kulkea julkisin liikennevälinein, jalan tai polkupyörällä. Pysäköinnin osalta pidetään tärkeänä vammaisneuvoston aiemman lausunnon mukaista riittävää määrää (4-5kpl) liikuntaesteisten pysäköinti- paikkoja.

Allastilojen asianmukainen varustelu ja hankesuunnitelman toteuttaminen siten, että tilat soveltuvat kaikille käyttäjäryhmille esteettömyyden, valaistuksen, materiaalien, akustisten elementtien, värien ja kontrastien ja turvallisuuden näkökulmasta nähdään erittäin tärkeänä.

Toiminnallisuuden ja jonottamisen näkökulmasta lautakunnat katsovat, että liukumäen ja hyppytornin portaita ei tule yhdistää, vaan molempiin tulee olla omat portaikkonsa. Kahlualtaaseen toivotaan alle 6-vuotiaille lapsille sopivaa liukumäkeä. Lainattavien kellukkeiden ja muiden lapsille suunnattujen välineiden tulisi sijaita opetusaltaan ja kahlualtaan välittömässä läheisyydessä.

Erityisryhmille tarkoitettu pukuhuone- ja pesutila tulee olla sellaisille henkilöille tarkoitettu, jotka eivät erityisistä syistä voi käyttää yleisiä pukuhuone- ja pesutiloja. Allastiloissa käytettävien laina-apuvälineiden tulisi olla sijoitettuna pukutiloihin helposti saataville.

Lisäksi lautakunnat katsovat, että pesuhuoneiden sijaan wc-tilat tulisi sijoittaa pukuhuonetiloihin, jolloin wc:ssä käytäisiin lähtökohtaisesti jo ennen peseytymistä.

Aiemman lausuntopalautteen mukaisesti ("kuntosalia toivoi moni, mutta edustussaunaa ei kukaan"), lautakunnat eivät kannata edustussaunaosaston rakentamista. Edustussaunaosaston rakentamisen sijaan lautakunnat näkevät tärkeämpänä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen esimerkiksi laajentamalla kuntosalia edustussaunaosaston tiloihin.

Laadukas kuntosali lisäisi kuntalaisten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta tarjoamalla asianmukaiset, laadukkaat, tilavat tilat ja turvalliset laitteet myös niille kuntalaisille, jotka eivät kustannusten vuoksi pysty käyttämään yksityisiä kuntosaleja. Lautakuntien mielestä vesiliikuntakeskuksen tilojen tulee olla tasavertaisesti kaikkien kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia ja hyvinvointia lisäävät.

Lautakunnat eivät kannata solariumin tarjoamista vesiliikuntakeskuksen tiloissa. Terveyskirjaston mukaan UV-säteilyyn liittyy suurentunut ihosyöpäriski. Solariumin tilalle ehdotetaan sijoitettavaksi esimerkiksi yksilölliseen liikuntaneuvontaan sopiva tila, jossa on huolehdittu myös riittävästä äänieristyksestä. Tämä palvelisi sekä fysioterapeuttien että

liikunnanohjaajien asiakkaita.

Tavoitteena on, että vesiliikuntakeskus on auki 320-330 päivää vuodessa, 8-15 h/vrk. Toiminnan pyörittämisen kustannukset muodostuvat pääsääntöisesti henkilöstökuluista yms. toiminnan pyörittämiseen liittyvistä menoista. Toisaalta huomioidaan käyttömaksuista saadut tulot.

(Valmistelu / lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Vuokko Leirimaa, sähköposti vuokko.leirimaa(@)mantsala.fi ; hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Malla Parkkonen, sähköposti: malla.parkkonen(@)mantsala.fi)

Hyvinvointipäällikön päätösesitys:

Hyvinvointilautakunta antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmasta Tekninen ja elinvoimapalveluille.

Käsittely:

Rakennuttamispäällikkö Pertti Palmroos esitteli asiaa kokouksessa.

Käsittelyn aikana jäsen Minttu Jores esitti, että lausunnossa korostetaan uimahallin ennaltaehkäisevää merkitystä ja sitä, että vesiliikunta on erinomainen kuntoutusmuoto myös sellaisille henkilöille, joilla ei ole uimataitua.

Jäsenet Susanna Koivula, Enni Pöykkö ja puheenjohtaja Pauli Goltz kannattivat esitystä.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi keskustelun jälkeen hyvinvointilautakunnan yksimielisesti päättäneen hyväksyä esityksen jäsen Minttu Joreksen esittämällä lisäyksillä.

Liite 1. Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmaraportti

Liite 2. Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmaraportin liitteet

Merkittiin, että asiantuntija Pertti Palmroos, sivistyslautakunnan puheenjohtaja Matti Virpiaro, sivistyslautakunnan jäsenet Niina Pohjonen, Heidi Hoffman ja Eerik Brusila sekä opetuspäällikkö Janne Mäkinen ja sivistysjohtaja Timo Ahvo poistuivat kokouksesta asian esittelyn jälkeen klo 18.13.

Ikäihmisten neuvosto 19.05.2022 § 27

Mäntsälän vesiliikuntakeskushankkeen esittelyn ja liitteenä olevien dokumenttien perusteella vaikuttamistoimielimet antavat oman lausunnon Tekninen ja elinvoimapalvelulle. Vesiliikuntakeskushankkeen lausuntopohjana on hyvinvointilautakunnan antama lausunto. Myös aikaisemmin annetut lausunnot huomioidaan.

Päätösehdotus:

Ikäihmisten-, vammais- ja lapsi- ja perheasiainneuvoston lausunto

täydentää hyvinvointilautakunnan antamaa lausuntoa.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely:

Rakennuttamispäällikkö Pertti Palmroos esitteli asiaa kokouksessa.

Käsittelyn aikana ikäihmisten neuvoston, vammaisneuvoston ja lapsi- ja perheasiainneuvoston jäsenet esittivät lausuntonaan seuraavaa:

Ikäihmisten-, vammais- ja lapsi- ja perheasiainneuvostot kannattavat vesiliikuntakeskuksen rakentamista. Neuvostot esittävät, ettei aikataulua siirrettäisi eteenpäin muun muassa nousevien rakennuskustannusten vuoksi. Sen sijaan aikataulua toivottaisiin nopeutettavan. Neuvostot antavat kiitosta vesiliikuntakeskuksen äänimaailman huomioonottamisesta. Neuvostot pitävät tärkeänä, että vesiliikuntakeskusta suunniteltaessa huomioitaisiin perhepukuhuoneiden tarve sekä hankesuunnitelmassa mainitut nostolaitteet ja rampit uima-altaisiin.

Neuvostot esittävät huomionaan, että laaja ihmisryhmä voi tarvita erityisiä pukuhuonetiloja, ei vain vammaiset/vammautuneet, vaan kaikenlaiset perheet ja ihmiset (esimerkiksi transsukupuoliset, avanne- tai syöpäleikkauksen läpikäyneet sekä lapsiperheet). Yksi erityispuku- ja pesuhuone ei ole neuvostojen näkökulmasta riittävä. Yleisiin pukuhuone- ja pesutiloihin toivotaan esimerkiksi muunneltavia tiloja tai sermejä, mikäli erityispuku- ja pesuhuonetiloja on vain yksi. Yleisissä pukuhuonetiloissa olevien pukuhuonekoppien tulee olla tarpeeksi suuria, jotta koppiin mahtuu avustettavan lisäksi avustaja sekä tarvittavat apuvälineet, kuten pyörätuoli. Yleisiin pukuhuone- ja pesutiloihin toivotaan riittävästi tilaa ja tilojen suunnittelussa ja varustuksessa toivotaan huomioitavan myös lapsiperheiden tarpeet (esimerkiksi vauvakoppa). Neuvostot pitävät tärkeänä, että uimahallissa on teknisesti mahdollista hyödyntää digitaalisia näyttöjä esimerkiksi omatoimisen jumpan tukena.

Ennen päätöksentekoa pidettiin kokoustauko klo 18.49-19.00.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi keskustelun jälkeen ikäihmisten neuvoston, vammaisneuvoston ja lapsi- ja perheasiainneuvoston yksimielisesti päättäneen hyväksyä päätösehdotuksen yllä olevilla lisäyksillä.

Liite 1. Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmaraportti

Liite 2. Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelmaraportin liitteet

Merkittiin, että asiantuntija Pertti Palmroos poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen klo 18.27.